

Případová studie Vysoké Mýto

Tato případová studie je součástí projektu Plánování odpadového hospodářství na municipální úrovni (TD020304) a byla vytvořena s finanční podporou TA ČR.

Řešitelská organizace: Ing. Pavel Novák s.r.o.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O MĚSTU VYSOKÉ MÝTO

Kraj:	Pardubický	
Počet obyvatel:	12 429 (1. 1. 2013)	
Správní členění:	obec s rozšířenou působností a pověřená obec	
Rozloha:	29, 59 km ²	
Množství produkovaného směsného komunálního odpadu (2013):	1782,7 t	(143,4 kg/obyv.)
Množství produkovaného biologicky rozložitelného odpadu (2013):	758,9 t	(61,1 kg/obyv.)
Množství produkovaného papíru občany (2013):	178,8 t	(14,4 kg/obyv.)
Množství produkovaného nápojového kartonu občany (2013):	9,3 t	(0,75 kg/obyv.)
Množství produkovaných plastů občany (2013):	136,6 t	(11 kg/obyv.)
Množství produkovaného skla občany (2013):	160,8 t	(12,9 kg/obyv.)

Odpovědné osoby za organizaci a systém svozu odpadů ve městě: ředitel Technických služeb Vysoké Mýto (Ing. Jindřich Svatoš)

Město Vysoké Mýto, Foto: <http://www.vysoke-myto.cz>

SYSTÉM ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Svozová společnost: Technické služby Vysoké Mýto (příspěvková organizace města), EKOLA České Libchavy s.r.o. (Marius Pedersen a.s.), Ivan Ševčuk (Sběrné suroviny)

Technické služby Vysoké Mýto se starají o svoz biologicky rozložitelného odpadu z hnědých nádob od občanů, provádějí doplňkové svozy tříděného odpadu ze separačních hnízd při nedostatku kapacit vystavených nádob, pečují o městskou zeleň, provozují 3 sběrné dvory obce a zajišťují související služby. **Firma EKOLA** zajišťuje svoz smíšeného komunálního odpadu od občanů (včetně jeho odstranění na skládce odpadů), svoz papíru a plastů z barevných kontejnerů ve sběrných hnízdech (včetně jejich přetřídění a využití). **Sběrné suroviny Ivan Ševčuk** zajišťují svoz skla z kontejnerů na tříděné sklo a jeho využití.

Vybavenost: 46 sběrných stanovišť/recyklačních hnízd na separovaný odpad na cca 12 000 obyvatel (všechna stanoviště jsou kompletní = papír + plasty + sklo), nádoby na papír a plasty jsou velmi často přistaveny také u nádob na SKO (zejména na sídlištích). Tetrapak se sbírá společně s plastem do žlutých kontejnerů nebo do oranžových pytlů (pytle k vyzvednutí zdarma ve sběrných dvorech). Sklo se při třídění odpadů rozlišuje na bílé a barevné. Nádoby na sklo mají spodní výsyp (tzv. zvony o objemu 1 500 l a 2 100 l), kontejnery na papír a plasty mají všechny horní výsyp (nejčastěji o objemu 1 100 l). Z výše uvedeného vyplývá, že hustota sběrné sítě na separovaný odpad ve městě V. Mýto je přibližně **270 obyvatel/sběrné stanoviště** (nádoby rovněž mimo stanoviště u SKO). Občanům města je k dispozici také **10 kontejnerů na textil** a **5 červených kontejnerů** ke zpětnému odběru elektrospotřebičů. Odpady mohou občané s trvalým pobytem v obci bezplatně odevzdávat také **v síti sběrných dvorů města**, která obsahuje celkem **3 sběrné dvory** (SD) rozmístěné rovnoměrně po obci (každý všední den a sobotu je otevřen některý ze SD), tzn., že ve městě Vysoké Mýto jsou SD využívány s intenzitou **4 143 obyvatel/SD**.

Sběrný dvůr v ulici Gen. Svatoně, sběrné hnízdo na tříděný odpad ve V. Mýtě, třídění odpadů předškoláky, Foto: <http://www.vysoke-myto.cz>, <http://www.orlickydenik.cz>

Město Vysoké Mýto již od července roku 2007 provozuje **system odděleného nádobového sběru a svozu bioodpadů v celém městě** (od 2006 probíhal v části města pilotní projekt, který zkoumal zájem občanů o službu). Každý občan si může na základě smlouvy o výpůjčce od obce zdarma zapůjčit nádobu na bioodpad a ta mu bude bezplatně vyvážena (v rámci místního poplatku za systém OH), a to **1 x týdně v sezóně** (duben – listopad), 1 x za 14 dní v březnu a v zimě (prosinec – únor) 1 x za měsíc. Občané rovněž mohou bioodpad ze svých zahrad a z domácnosti předávat k využití **v systému sběrných dvorů města** (3 sběrné dvory – otevřen vždy alespoň jeden SD kromě neděle). Občané také mohou u technických služeb poplat odvoz bioodpadu přímo z místa jeho vzniku za úplat (účtována je pouze doprava). Bioodpad z údržby zeleně je využíván ve smluvní kompostárně v Pardubicích Město vybudovalo vlastní novou kompostárnu, která je spolufinancována z Evropských strukturálních fondů, provoz kompostárny bude zahájen prosinci 2014.

Způsob platby za odpady: místní poplatek ve výši **520 Kč/rok** (2014) na trvale žijícího obyvatele (vždy odvod alespoň jednoho poplatku za číslo popisné) – poplatek za veškeré služby včetně svozu bioodpadu.

Organizace služeb a frekvence svozu odpadů: Svoz smíšeného komunálního odpadu (SKO) ve městě probíhá **jedenkrát týdně** od prahu domu (po nebo út dle zeměpisné polohy - stanovený harmonogram svozů). Veškerý SKO je odstraňován na skládce svozové firmy EKOLA v Českých Libchavách, kam je dopravován svozovou technikou přímo od občanů. **Papír a plasty** jsou z barevných kontejnerů ve městě sváženy **1 x týdně**

rovněž firmou Ekola České Libchavy přímo na třídící linku firmy, zde se přetřídí a vytříděné druhotné suroviny směřují k využití dalším zpracovatelům. **Odpadní sklo** je sváženo firmou Ivan Ševčuk Sběrné suroviny **operativně při naplnění sběrných nádob** (cca 2-3 x za měsíc) na překladiště ve sběrných surovinách firmy (Vysoké Mýto), kde je překládáno do velkoobjemových kontejnerů a vozí se k využití do skláren. **Nápojový kartón** je sbírán **společně s plasty** do žlutých kontejnerů a je následně vytříděn na třídící lince nebo ho občané **v oranžových pytlích** (viz výše) vozí **přímo do některého ze sběrných dvorů v obci**. Město organizuje pro občany soutěže, které jsou zaměřeny na zvýšení povědomí o správném třídění a recyklaci odpadů. Jedná se např. o soutěž za účelem povzbuzení třídění odpadních nápojových kartonů. Na SD jsou občanům počítány odevzdané oranžové pytle s vytříděnými nápojovými kartony (nejlepší jsou pak na konci roku vyhodnoceni a obdrží ceny). Monitoring naplněnosti nádob na tříděné odpady provádí pracovníci smluvní firmy Ivan Ševčuk, Ekola Libchavy, dále pracovníci technických služeb (TS) a pracovníci města. Pokud kapacita nádob umístěných ve sběrných hnízdech nedostačuje, technické služby separovaný odpad operativně (mimo stanovený harmonogram svozů) sváží na sběrný dvůr, kde ho následně předají smluvním firmám. Rozmístění, počet a druh nádob stanovují TS Vysoké Mýto. Ve městě fungují dvě výkupny papíru a kovů.

Vzdělávací akce s odpadovou tematikou ve Vysokém Mýtě (Den Země, program pro mateřské školy), Foto: <http://www.vysoke-myto.cz>, <http://www.orlickydenik.cz>

Informování občanů města o službách odpadového hospodářství: MěÚ Vysoké Mýto informuje občany města o službách v OH několika informačními kanály:

- **webové stránky obce a technických služeb města** – aktuální informace o provozu systému OH, o novinkách, informace o třídění odpadů a o plánovaných akcích města
- **měsíčník města** – Vysokomýtský zpravodaj – články o třídění odpadů, aktuality (dříve každý měsíc, nyní několikrát za rok)
- **kontaktní kampaně** – tradiční vzdělávací akce pro veřejnost s názvem „Den Země“ – rovněž stanoviště související s odpady (viz výše) - informační akce pro občany, hry pro děti, soutěže o ceny (organizuje město ve spolupráci s kolektivními systémy), hra „Hýbeme se s odpadem“ (trasa s úkoly na sběrný dvůr) - všechny školy a školky se zapojují
- **letáky o třídění odpadů a o systému OH při placení místního poplatku** – každoročně informační letáky
- **odpadový kalendář** – v roce 2014 byl všem občanům města distribuován 14denní stolní odpadový kalendář, ve kterém jsou uvedeny všechny provozní informace o OH obce (otevírací doba sběrného dvora, vyznačeny mobilní svozy, atd.) i další informace vzdělávacího charakteru
- **školní vzdělávací akce** – ZŠ, MŠ, SŠ – specializovaný program pro děti předškolního věku o žízale Mejřandě a žízalákovi Kujebákovi, vědomostní ekologická soutěž s názvem “Odpady a co já?!” odboru ŽP Městského úřadu Vysoké Mýto pro žáky (MŠ, ZŠ, SŠ), hra „Hýbeme se s odpadem“ (viz výše),

možnost objednání vzdělávacího programu zaměřeného na odpady (ekocentrum Paleta v Oucmanicích)

Plánování odpadového hospodářství: Město Vysoké Mýto má zpracovaný plán odpadového hospodářství města (POH), který se mu dlouhodobě daří naplňovat. K úspěšnému naplňování cílů z POH obce přispívá také skutečnost, že Vysoké Mýto je velmi úspěšné v čerpání peněz ze strukturálních fondů EU (Operační program Životní prostředí). Např. v roce 2008 byl v rámci projektu „Integrovaný systém nakládání s bioodpady Vysoké Mýto“ ve V. Mýtě zaveden systém sběru a svozu biologicky rozložitelných odpadů od občanů města. Dále byl realizován projekt „Infrastruktura pro separaci odpadů ve Vysokém Mýtě“, v rámci kterého proběhla rekonstrukce a vybudování zpevněných stanovišť pro sběrné nádoby. V roce 2009 byl s příspěvkem z OPŽP realizován také projekt „Optimalizace odpadového hospodářství ve městě Vysoké Mýto“ (modernizovány 2 stávající sběrné dvory a vybudován 1 nový sběrný dvůr). V současné době byla na JV V. Mýta (v lokalitě Dráby) za přispění OPŽP vybudována nová kompostárna, která je vhodným doplňujícím prvkem integrovaného systému nakládání s bioodpady ve městě. V současné době Město Vysoké Mýto požádalo o dotaci na projekt „Vysoké Mýto – dovybavení SD ul. Průmyslová“.

Sběrný dvůr, údržba veřejné zeleně, třídění odpadu ve Vysokém Mýtě, Foto: Městský úřad Vysoké Mýto

FAKTORY ÚSPĚCHU ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Město Vysoké Mýto dosahuje dlouhodobě velmi dobrých výsledků v separaci odpadů. Dokonce se mu již několik let daří např. v případě **recyklace skla naplňovat cíle evropské rámcové směrnice o odpadech** (ES/98/2008), které byly stanoveny až pro rok 2020 – tzn. zrecyklovat minimálně 50 % uvedených složek domovních a jim podobných odpadů (v roce 2013 bylo sklo separováno s účinností 77 %). Plastové odpady byly ve Vysokém Mýtě v roce 2013 separovány s účinností 36 % a papírové odpady s účinností rovněž 36 % (při zahrnutí papíru odevzdaného občany města do sběrů odpadů dokonce cca 56 %). Díky svému úsilí na poli odpadového hospodářství uspělo město Vysoké Mýto v roce 2013 také v celostátní soutěži obcí v třídění odpadů „O křišťálovou popelnici“ společnosti EKO-KOM a.s. (finalista soutěže).

Hlavní faktory úspěchu odpadového hospodářství Vysokého Mýta:

- **nadstandardní komunikace s občany města**
- **důraz na výchovu a vzdělávání (velké množství vzdělávacích akcí pro děti a veřejnost a investice do pomůcek pro ekologickou výchovu zaměřenou na odpady)**
- **hustá síť infrastruktury odpadového hospodářství (3 SD v obci v kombinaci se sběrnými stanovišti a nádobami na papír a plasty u nádob na SKO)**
- **ucelený systém pro nakládání s bioodpady**
- **podpora vedení města (každoročně vyčleňovány finanční prostředky na vzdělávání v OH)**